

Nordland fylkeskommune
Fylkesrådet

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep

0033 OSLO

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
02 1 2351 - 183	
DATO 16 APR. 2003	
AN 501	EKSP.
Vassdr. l.	

Vår dato:
14.04.2003

Vår referanse:
200204238-17

Deres dato:

Deres referanse:

Arkivnr.:
340

Org. nr.:
964 982 953

Høringssak - endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven.

Viser til brev fra Olje- og energidepartementet av 29.11.02 og 23.01.03.

Nordland fylkesting fattet i sak 44/03 følgende vedtak:

1. Nordland fylkesting har fått seg forelagt høringssak med forslag til endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven, og vil si seg tilfreds med at Olje- og energidepartementet senere har bestemt at det skal oppnevnes et bredt sammensatt lovutvalg som skal utrede hvordan hjemfallsinstituttet skal utformes for fremtiden. Den pågående høeringsrunden skal likevel gjennomføres. Nordland fylkesting har registrert at fylkeskommunen er representert i lovutvalget gjennom fylkeskommunenes kraftsammenslutning.
2. Nordland fylkesting konstaterer at EFTAs overvåkningsorgan ESA har tilkjennegitt innsigelse mot konsesjonslovgivningen. Ifølge Norges standpunkt er innsigelsen ikke hjemlet i EØS-avtalen. I denne situasjon finner fylkestinget det riktig at det blir Norges standpunkt som legges til grunn for eventuelle lovendringer.
3. Nordland fylkesting finner at høringsdokumentet ikke gir tilfredsstillende grunnlag for å ta standpunkt til forslag til endringer i de to lovene. Fylkestinget forutsetter at utvalget ser hjemfallsinstituttet og eierskap til vannkraftressursene i forhold til de politiske mål som er satt for kraftforsyningen, jfr. bl.a. Innst S nr 67 (1989-90) Om energiloven, og mener at også andre forhold som f. eks. lokal medvirkning og styringsrett, trygghet og gode levekår for alle, økonomiske konsekvenser for kommuner og fylkeskommuner m.v. må belyses i lovutvalgets utredning.
4. Av hensyn til kommende generasjoners livsgrunnlag legger Nordland fylkesting til grunn at hjemfallsinstituttet beholdes og utformes for fremtiden, men kan ikke under noen omstendighet akseptere at kommuner og fylkeskommuner blir fratatt sine eiendommer i vannkraftressurser med tilliggende rettigheter ved at det offentliges eiendomsrett til vannfall blir gjort tidsbegrenset og til gjenstand for hjemfall til staten.

Plan og næringsavdelingen
Fylkeshuset
8048 Bodø

dir. tel.: 75 65 03 52
telefon: 75 65 00 00
faks: 75 65 03 01

Ola Torstensen *pe*
www.nfk.no
nordland.fylkeskommune@nfk.no

5. I høringssaken er det foreslått at ingen andre enn staten uten konsesjon kan erverve vannfall med et større kraftpotensiale enn 4.000 naturhestekrafter. Lovutvalget må vurdere denne terskelverdien i forhold til andre løsninger for å sikre lokalsamfunn mulighet for dekning av egetforbruk i distriktet fra egne ressurser, herunder konsesjon til lokale fellesskap for erverv av mindre og mellomstore vannfall uten tidsbegrensning, eventuelt hjemfall til kommuner og fylkeskommuner for disse ressurser, til egetforbruk i distriktet.
6. Nordland fylkesting vil peke på at det kan være misvisende å bruke kraftnæringen som betegnelse på all virksomhet basert på vannkraft. En rekke lokale foretak er snarere en del av den lokale infrastrukturen. Fylkestinget anser det for øvrig hensiktsmessig at fallrettighetene i størst mulig grad følger eierskapet til vassdragsrettighetene for øvrig og blir i lokal eie, gjerne eid av det offentlige ved kommune eller fylkeskommune, alt etter forholdene på stedet.
7. For å gjøre langsiktige leiforhold mer likeverdig med erverv av eierskap til kraftverk m.v., forutsetter Nordland fylkesting at det blir vurdert å sette konsesjonstiden ved erverv av eierskap til vannkraftressurser til for eksempel 30 år og begrense konsesjonsplikten for erverv av langsiktig disposisjonsrett til vannkraftressurser til avtaler som er av lengere varighet enn konsesjonstiden for erverv.
8. Høringsdokumentet peker på at forslaget om tidsbegrensede konsesjoner for alle vil innebære økt privat og utenlandsk eierskap i kraftsektoren, på linje med utviklingen i Europa ellers. Fylkestinget finner det meget tvilsomt om det er hensiktsmessig at en eierstruktur i kraftforsyning som er basert på kull-, olje-, gass- og/eller kjernekraft i store enheter skal danne modell for eierstruktur i en kraftforsyning som er basert distribuerte vannkraftressurser i relativt små enheter, i alt ca. 600 kraftverk fordelt over hele landet
9. Nordland fylkesting konstaterer at Statkraft SF er den største aktør i kraftsektoren i landet og i Nordland fylke spesielt. Fylkestinget har merket seg at Regjeringen har varslet forslag om omdanning av Statkraft fra statsforetak til aksjeselskap. Etter at statens garantiansvar er trukket tilbake, er det vanskelig å se forskjell på statsforetak og aksjeselskap bortsett, fra at staten pr. definisjon er eneeier i statsforetak, mens eierne kan selge seg ned og helt ut av aksjeselskaper. Det er i ferd med å skje store endringer i europeisk kraftindustri med omfattende konsentrasjon av virksomheter, med fare for filialisering av relativt mindre virksomheter som f.eks. Statkraft i denne sammenheng. Regjeringen har slått fast at Statkraft av forskjellige grunner fortsatt skal være registrert, lokalisert og styrt fra Norge. Fylkestinget legger til grunn at lovutvalget får anledning til å utrede disse spørsmål før en eventuell omdanning av Statkraft fra statsforetak til aksjeselskap blir vurdert, jfr. Innst S nr 264 (2001-2002) Om et mindre og bedre statlig eierskap.
10. Fylkestinget vil peke på at høringsdokumentet i flere sammenhenger omtaler konkurranse i kraftsektoren uten at arbeidsgruppen går inn på om denne konkurransen fremmer målene for kraftforsyningen og hvordan den virker i et oversiktlig vannkraftmarked der tilgangen er mindre enn etterspørselen. Det blir et selgers marked der selgerne kan opptre som en monopollignende gruppe overfor forbrukerne. Lovutvalget som skal oppnevnes, må også vurdere hjemfallsinstituttet og et mulig marked for eierskap på bakgrunn av de defekter som et (vann)kraftmarked kan være beheftet med.

11. Nordland fylkesting har merket seg at fylkeskommunal medeiendomsrett i statens vannkraftutbygginger ikke er omtalt i høringsdokumentet. Fylkestinget legger til grunn at det er riktig forståelse av rettstilstanden at fylkeskommunal medeiendomsrett ikke berøres av aktuelle forslag til lovendringer, i og med at statens eierskap ikke berøres av lovreglene om konsesjon for erverv av vannfall.

Med hilsen

Geir Knutson
fylkesrådsleder